

Når familier gjenforenes i eksil

***En utfordring for
familie-
terapeuter***

**8. Nordiske
Kongress i
Familieterapi**

**Nora Sveaass, UiO
Sissel Reichelt, UiO**

*Noen ganger trenger bare én
person å mangle for at hele
verden skal virke øde.....*

Alphonse de Lamartine (1790-1869)

What is the aim of family reunification?

Common EU Asylum and Refugee Policy

Family reunification is

- a necessary element of making family life possible for the refugee within the receiving country
- an essential element of rebuilding the life of the refugee and creating socio-cultural stability within the host country

On trauma vs family separation

- "Armed conflict and war trauma are seen as the violence of others, whereas an examination of prolonged separations highlights Western administrative violence" (*Rousseau et al, 2001*)

Hva kan vi lære av eksemplet?

- POSITIVT
- Han hadde god oppfølging fra kommunen
- Han ble tatt på alvor
- Han fikk anledning til å holde jevn kontakt med familien
- Han ble henvist til hjelp da problemene tårnet seg opp
- Kommunen arbeidet aktivt for å forberede gjenforeningen
- NEGATIVT
- Prosessen tok lang tid
- Hun synes ikke hun fikk hjelp og informasjon fra amb.
- Historien deres tvilt på uten at noe ble gjort for å oppklare
- Hun levde under stusselig forhold uten helsetilsyn eller aktivitet
- Hun kunne ikke reise tilbake, alene i landet

Mange former for familiegjenforening

- Tilbake fra krigen
  - Studier av hjemvendte soldater både i USA (Vietnam) og Israel (Libanon)
  - Manual for hjemvedte soldater til USA etter tjeneste i Irak (Pynoos)
- Tilbake etter atskillelse/forsvinning (krig, evakuering, flukt, katastrofer)
  - Studier fra Canada

Internasjonal humanitærlov (Genevekonvensjonen)

- Families have the right to be informed of the fate of missing relatives API [Art. 32](#)
- The parties to a conflict must search for persons reported missing by an adverse party API [Art. 33](#) and
- facilitate enquiries made by members of families dispersed as a result of the conflict so as
- to help them restore contact with one another and
- try to bring them together again

Oppsporing av savnede

- Hvert år fører krig, konflikt og katastrofer til at mennesker kommer bort fra hverandre.
- Over hele verden arbeider Røde Kors med å spore opp og gjenopprette kontakt mellom disse menneskene.

Vellykket oppsporing

- Somaliske Farha Sharif mistet kontakten med moren for over 10 år siden
- I august 2007 ble de gjenforent ved hjelp av Røde Kors oppsporings-tjeneste

International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance

---

- Adopted by United Nations General Assembly on 20 December 2006 and opened for signature on 6 February 2007

Familiegjenforening / Familieinnvandring

- Med familieinnvandring menes at et familiemedlem i utlandet kommer til Norge for å bo sammen med familien sin
- Den som familiemedlemmet i utlandet ønsker å forenes med må være norsk eller nordisk statsborger, eller ha en arbeids-/oppholdstillatelse som danner grunnlag for familieinnvandring (UDI)

Antall familiegjenforente i 2008

- Totalt 11 574
- De største gruppene:
  - Fra Europa 5594
  - Fra Asia 3169
  - Fra Afrika 1624

-
-
- I 2007 fikk 17 900 personer innvilget tillatelse til familieinnvandring til Norge
  - En kraftig økning fra 2006, da i underkant av 14 000 personer fikk en slik tillatelse.
  - I 2007 ble 86 prosent av alle behandlede søknader innvilget

Økt krav til inntekt ved familieinnvandringsøknader

- Fra 21. juli 2008 økte kravet til inntekt ved søknad om familieinnvandring
- Det nye kravet er lønnstrinn 8, for tiden 215 200 kroner per år
- Den som søker oppholdstillatelse med et familiemedlem må i utgangspunktet være forsørget for den perioden han eller hun skal oppholde seg her

I denne sammenhengen

- Kun fokus på familier som har utgjort en familie forut for atskillelse (i motsetning til familieetablering)
- Der ett eller flere medlemmer er kommet til Norge for å søke beskyttelse fra forfølgelse

Familiens ulike erfaringer

- **Fam medl i eksil**
  - Asylmottak
  - Venting, svar
  - Skole, arbeid
  - Forsøk på integrasjon
  - Forsøk på spore, finne, holde kontakt osv
  - Vente på svar
  - Slite med avmakt eller lignende overfor fam & myndigheter.....
  - De store forventningene og økende forskjeller
- **Fam utenfor eksil**
  - Krig, konflikt, usikkerhet
  - Ofte fattigdom
  - Forsøk på å spore, finne, holde kontakt
  - Tiltak for å oppnå familiegjenforening
  - Kanskje kontakt med andre søkere
  - Vente på svar
  - Slite med usikkerhet overfor den der ute som lite gjør.....
  - De store forventningene og økende forskjeller

Hvorfor er det så viktig å gjøre noe?

- Mange familier får store konflikter etter gjenforening
- Mange skilsmisser blant gjenforente
- Noen familier kommer aldri over avstanden og mistilliten som utviklet seg under atskillelsen
- Ulikeheter i integrasjonsprosessen - "kultur sjokk" innen familien
- Hemmelighetene knyttet til krig og overgrep
- Traumer og helsemessige forandringer
- Utfordringen med de store forventningene

Traumatisering og separasjon

- Alvorlig traumatiserte flyktninger med og uten familie – mindre problemer hvis med familie (Lie, Sveaass, Eilertsen 2001).
- Sammenligning av traumatiserte flyktninger fra Latin-Amerika og Afrika – for alle gjaldt de som var sammen med familien viste betydelig mindre problemer (Roussesau et al, 2001)

Oppgave

- Få familiegjenforening til å skje
- Få familiegjenforening til å skje på en god måte

Remaking family life: strategies for re-establishing continuity among Congolese refugees during family reunification process

- Intervjue før gjenforening
- En måned etter
- 6 måneder etter
- 22 familier opprinnelig som var i prosessen – etter to år kun 12
- Fra samtalene – kontinuitet og avbrudd, lengsel og håp, “uprootedness”, redsel for fremtidige tap, om å leve med atskillelse, forhandlinger knyttet til nye roller og oppgaver i familien og samfunnet....
- (Rousseau et al., 2004)

Mottak av familier

- Store forskjeller i mottaksrutiner
- Bolig, skole osv. tas vare på
- Barn i mottaksklasser
- Voksne i introduksjonsprogram
- Variende tilbud om psykososial bistand

Familiene om viktige ting

- Hjelp til å finne hverandre
- Bli tatt godt mot ved ambassaden, få informasjon og hjelp om saksgang
- Forstå hva som skjer i prosessen
- Opprettholde kontakt med familien
- Litt forberedelse om hva de vil møte i nytt land – når familien kommer

Tiltak

- Flyktningleirer (UNHCR) & ambassader
- I eksil: følge herboende familie
- Bidra til at kontakt opprettholdes
- Forberede på hva som kan skje
- Praktisk tilrettelegging
- Planlegging av psykososial støtte
- Muligheter for samtaler, ind/fam

- Takk for oppmerksomheten

